

Kramerius 5

Digitální knihovna

Podmínky využití

Knihovna poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: **Čechoslovan**

Vydavatel: **V. Švihovský**

Vydáváno v letech: **1911-[1918], 1912, 06.04.1912**

Číslo ročníků: **2, 14**

Číslo výtisků: **2, 14**

Datum vydání čísla: **06.04.1912**

Identifikátor ISSN: **2414-9373**

Stránky: ,

Dětem vystrojen vánoční stromek a za dárky vydáno 37.— r. Dále zakoupeno také pianino za 260.— r. a noty za 30.— r. — Knihovna čítá 315 sv., z toho 234 českých, a rozšířena byla v minulém roce dary pp. Jizby, Nevšimala a Procházky. Čtenářů bylo 30 a vypůjčeno knih 225. — Archiv pěveckého odboru, který se za dirigentství p. Jizby scházel pravidelně každý čtvrtek, obsahuje 41 úplných sborníků. — Všechny přednesené zprávy funkcionářů schváleny a přistoupeno k volbám. Předsedou zvolen opět p. Jos. Humhal, místopředsedou p. V. Jelínek ml., pokladníkem p. V. Jelínek st., jednatelem Josef Šmejc, knihovníkem p. J. Malý, členy výboru pp. E. Jizba a J. Pauch; náhradníky pp. Vl. Amort a J. Ševčík; přehlíž. účtů pp. Hrabě a Nezval.

Projednáno několik volných návrhů důležitého obsahu, jichž vypracování předáno novému výboru.

Český Kroužek
Jos. Humhal Jos. Šmejc
předseda jednatel.

Článek Bossola „Z Moskvy“ uveřejněný v čís. 10. Čechoslovana — nutno omluvit v ten smysl, že „Václavská“ zábava neskončila deficitem 116 rublů, nýbrž jen 22 rublů 60 kop. a zisk za celý rok obnášel 128. 45 r. Pokud se týče pozdějšího započítání valné hronady, bylo zavi-

néno, že se čekalo na p. Hraběte, který měl valné hromadě předsedat, všichni členové výboru byli přítomni v ustanovenou dobu, vyjma předšedou, který se omluvil.

Zdejší tři těloevičné jednoty, Sokol I., II. a III., pořádaly 8. března v místnostech Loveckého klubu slavnostní večer na oslavu 50letého trvání Sokolstva. Úvodní slovo měl p. Ljubčenko z Jegorovska, starý horlivý Sokol, který stručně nastínil některé důležité body naší historie a vylíčil vznik i dnešní stav Sokolstva. Řeč jeho prozrazovala, sice nadšeného přítele českého národa, aby nebyla tak propracována jak toho důležitost a význam večera vyžadoval. P. Ljubčenkovi nemůžeme ovšem činiti jakýchkoliv výtek, aby snad by se byl mezi zdejšími Čechy našel sokolský předák, který se v úlohu tu uvázati mohl. Bylo třeba méně podrobnosti a hlubší propracování hlavního bodu. Promítáno bylo také několik obrázků Prahy a V. sokolského sletu, které však nebyly valné. Druhým bodem programu byl „živý obraz“, sestavený krajanem — umělcem Vlastou Amortem. Obraz představoval Libuši, prorokující slávu Prahy, a hold Sokolstva a slovanských národů. Obraz byl bouřlivě přijat a musil býti několikrát odkryt. Dalším bodem programu byla vybraná čísla koncertní a pak tanec. — Po

vyčerpání programu při společném večeri pronesena řada přípitků na zdar myšlenky sokolské a na úplné sblížení slovanských národů. Přítomni byli také 2 zástupci zdejšího polského „Sokola.“ Usnešeno též zaslati pozdravný telegram České Obci Sokolské. Návštěva byla velice četná.

„Slovanská kultura“ pořádá 7. dubna oslavu Šafaříkovu a 20. dubna večer slovanské literatury. V nejbližších dnech vydáno bude lednové a únorové číslo „Revue slovanské kultury.“

V sobotu 10. března přednášel v historickém museu p. Koníček o uherských Slovácích. Přednáška byla velice slabě navštívena (asi 40 osobami). Mizivý počet českých účastníků dá se snad vysvětliti — ovšem ne omluviti — valnou hromadou a zábavou zdejšího rak. podp. spolku. Kromě toho týž den konala se také schůze české sekce Slov. kultury. Šj.

Z Molodavy.

Čím dále tím více se dočítáme z našeho slavného Čechoslovana, že v každé skoro české osadě je nějaká společná práce, jen u nás po něčem podobném nebylo ani toho nejmenšího pomyslení.

Teprv teď, když každý týden nám neustále přináší Čechoslovana nějakou zprávu, že v té osadě se

šich vzorů evropských, kde budou vytýčeny parky, sady, kde se bude především zakládat správná kanalizace. O těchto věcech v Sibiři ještě nikdy však ani nemili, o takových věcech se tu ještě nikomu ani nezdálo. Od Celjabinska až do Vladivostoku není ve městech ani jediné elektrické tramvaje, dokonce ani koňské. Ve Vladivostoku na Světlaněské ulici jsou se proloženy koleje... již celých 5 let, ale doposud se po nich nejezdilo. Kromě toho v ulicích různých sibiřských měst není ani aršín kdekoli položen. Za to však všude jest celé moře bláta a špíny a sice v pravém smyslu slova moře bláta. Sibiř jest kraj špinavých měst. Ido v Sibiři nebyl, ten neví, co to jest blátivá ulice; na Sibiřana však neúčinkuje sibiřské bláto, jemu ono není protivné; on mu přivykl, on se mu nikdy nediví a vypravuje jako o věci, jež se sama sebou rozumí: „U nás v Tumeni, když jest bláto, není možno po městě chodit. „U nás jest bláto, ač ne tuze hluboké, ale tuze lepkavé, když se obstaneš do bláta, tu boty jakoby je přiletoval se nedají od země odtrhnout.“ „Co pak to nic není,“ namítají Omčané: „u nás

když jest bláto, tak je to opravdu bláto, u nás na vrchu žádný izvozčík za jakoukoliv cenu vás nepřeveze přes bazar — ze strachu, aby se v blátě neutopil; a opravdu se může člověk utopit, nedá-li pozor. Na podzim se stalo náhodou, že „počta“ zabředla na cestě ke stanici do bláta, musili se vrátit na počtu pro trojku, přeložit na ni „počtu“ a pak teprve se podařilo vůz dostat z bláta ven. — „Co pak počta, když se zaboří, ještě nic není, ale gubernátor s ekipáží když se zaboří, a k tomu uprostřed města a jest nucen posílat za pomoci, aby se dostal z bláta.“ — A to se stalo v Omsku. Není-li bláta nebo sněhu, tu po všech městech Sibiře jest tolik prachu nebo vlastně ani ne prachu, ale něco podobného egyptské nákaze. Ale i k tomu přivykli, nestěžují si.

Přivykli dokonce i ke vraždám na ulici. Měl jsem příležitost poznat takový případ v Kainsku. Zeleznice dle systému ruských „ingénieurů“ je vzdálena od města. Od stanice železné dráhy do města se musí jet na koních stepí celých 13 verst. Můj vlak od Kainska vyjíždí asi 1/2—3 hodině v noci. Vycházím tedy v noci z domu. U zá-

praží jest trojka a za trojkou jezdec na koni s revolverem v ruce. „Co to znamená?“ ptám se s údivem. — „To jest průvodce,“ zni odpověď. „Za městem ve vzdálenosti asi 5 verst jest hřbitov, u něhož v noci obyčejně se stávají „příhody“ a tu jest třeba počínat si opatrně.“ Problesklo mi hlavou: „Jak jest to tu prakticky zavedeno: Člověka zavraždí a hned vedle i pohřbí.“ Přijíždíme k Ačinsku. Ve vagonu můj spolucestující, zkušený obchodní cestující mi praví: „Vlak zpozděn na 3 hodiny. Do Ačinska přijedete okolo 8 hodin v noci. Radím Vám, abyste raději počkal do rána na stanici.“ „Proč?“ ptám se. „Tam od stanice do města se musí projíždět lesem a sice celé tři versty a často se tam stávají „příhody,“ ba i v samotném městě jest lépe, když se večer nevychází na ulici. Dlel jsem tam minulou zimu a vím, že za měsíc leden a únor našli na různých ulicích města 16 zavražděných. Ostatně i ve velkých sibiřských městech: v Tomsku v Omsku v Krasnojarsku ve všech pobočních ulicích domy se zavírají, jakmile se začíná stmívat a ovšem i okenice se zavírají. Když se okenice zavřely, tu kdyby na ulici z

hrálo velmi krásně divadlo, v jiné zase, jak jest pěkně zařízen hasičský spolek atd. vznikla též i u našich několika občanů myšlenka pracovat společně, a vzali si za první povinnost zařídit hasičský spolek. Po delším přemýšlení však přišli jsme k tomu, když se něco řídí aneb začíná, je zapotřebí k tomu také nějakého kapitálu.

Nad tím jsme se dlouho nepozastavili, a vymohli si dovolení od starosty jít poprosit o příspěví každého s námi stejně smýšlejícího občana. Po pochůzce Molodavou, již vykonali páni J. Jeřábek, B. Rizbil, A. Šilha a B. Marek, jaké bylo naše překvapení, když bylo sčítováno, kolik se vybrálo na hasičský spolek. Nikoho ani ve snu nenapadlo, že s takovou láskou uvítají nás molodavští občané. V každé i té nejnuznější chatrči vítali tento nový krok se slzami v očích, a každý řekl: „Tak přece i u nás již něco společného!“ Jen málo v kterém stavení jsme narazili na odpor, jak vidět z uvedeného seznamu: p. J. Šimsa 1 rub., J. Jeřábek 1 rub., A. Šilha 1 rub., B. Marek 1 rub., A. Rizbil 1 rub., A. Šimsa 1 rub., V. Verner 1 rub., J. Herblich 1 r., F. Vořech 1 r., F. Cerný 1 r., J. Vašata 1 r., Proška 1 r., M. Drnková 1 r., A. Mancveld 1 r., A. a I. Neradové 2 rub., A. Kratochvíl 1 r., V. Karabec 1 r., J. Procházka 1 r., Tengler 1 r., I. Cuba 1 r., A. Rizbilova 1 r.,

V. Čapek 1 r., J. Kostka 1 r., J. Rizbil 1 r., J. Doležal 1 r., V. Linhart 1 r., K. Husak 2 r., J. Svoboda 1 r., V. Čupal 1 r., J. Tesař 1 r., Irot 1 r., A. Kiha 1 r., J. Čapek 1 r., A. Stech 1 r., V. Samec 1 r., A. a J. Dolečkové 2 r., M. Knopova 1 r., A. Novák 2 r., V. Dvořák 1 r., I. Slajnhouf 1 r., J. Mavr 1 r., V. Sule 1 r., J. Kadle 1 r., V. Vokač 3 r., S. Širuk 1 r., J. Tábořský 1 r., V. star. Lynhart 1 r., J. Cacek 1 r., A. Borisuk 1 r., M. Jiroušova 2 r., V. Mareček 1 r., J. Babak 1 r., V. Hnízdo 1 r., J. Cigl 1 r., J. Němeček 1 r., J. star. Vašata 50 k., Černo-horský 1 r., Dlouhý 1 r., V. Voráček 1 r., J. Holštajn 1 r., A. Kopta 1 r., A. Krejčí 1 r., J. Zigl 1 r. 50 k., M. Diviš 1 rub. Uhrnem 71 rubl. *B. Marik.*

• Z Krošny.

Dne 27. března zastavil jsem se na 2 hodiny v Kozatině, chtěje navštívit svého dávného přítele Václava Kratochvíla, sládka u p. Poláka, jenž se mnou dříve na Krošně u p. Albrechta přes 3. leta působil. Jako blesk omráčila mne zvěst, že můj nejmilejší druh zemřel před týdnem po dlouhé i trapné nemoci v Kijevské nemocnici.

Nemohu zbavit se myšlenky, proč vlastně existuje na Rusi, všechny Čechy spojující týdeník Čechoslován, když nevíme, že nejlepší

lidé naši velké rodiny zapadají v chladnou zemi, aniž by jich známi o tom věděli? Zajisté mnohy z nás věnoval by zesnulému nejedem otčenáš na spásu jeho dobré duše, kdybychom byli o úmrtí jeho zpraveni. Bylť zesnulý muž na slovo vzatý, pilný, úplně střídmý, odborně vzdělaný, inteligent a neubližie snad ani kuřiti. Čest budiž jeho památce.

Vám pak krajanům Čechům, žijícím v ruské vlasti, kladu na srdce byste oznamovali Čechoslovanu každou význačnější údalost rodinnou ať už o smrti, sňatku nebo rozmnožení naší větve na Rusi. Nelenujte si napsat o nově přistěhovaných, o těch, kteří šli hledat své štěstí jinam, o koupi a prodeji pozemků, o založení nových závodů, o přeměně majitelů atd. *Fr. Klacek.*

26. března sehráli krošenští divadelní ochotníci v sále p. Součka veselohru ve 3 jednáních „Sňatek na zkoušku neboli vydlužená rodina.“ Nehledě na ohromné překážky, jaké postavily se tomuto představení v cestu sehrána byla veselohra k úplné spokojenosti obecnstva, jimž jako vždy byl sál přeplněn. Hrou touto zakončili ochotníci letošní zimní období a doufáme že po skončených letních polních pracích budou pokračovat ve své záslužné práci. Po divadle zavzněly zvuky českých písní, při nichž mládež bavila se vesele až do rana bílého. *Fr. Klacek.*

vás za živa sdírali kůži nebo vás jedli za živa, nikdo vám na ulici nevyjde na pomoc.“ — Ale nejlépe v tom ohledu jest v Srefensku — na silce poblíž Amuru; v blízkosti dvě velké splavné řeky, velká naleziště zlata, přístav, velký obchod, všude hojnost peněz, na rubl tam hledí jako u nás na desetikopejku. Když slyšíš o Srefensku vyprávět, tu si myslíš: „To jest Amerika.“ A když přijedete, uvidíte roztroušenou kozáckou vesničku. Potkám známého a ten mi vypráví zázraky. Jdeme po Srefensku odpoledne asi v jednu hodinu, na vánoční svátky to bylo. Můj známý vytáhne ze zimníku browning (revolver) a praví mi: „Bez browningu nevycházím nikdy a i ve dne držím ruku na kohoutku. Večer u nás nikdo nevychází ven, když toho není nutná potřeba. Často se stává vražda, zavražděného vsunou pod led, tak že nezůstane po něm ani památka. Před nedávnem se stal takový případ: Přijel z vesnice mladý hoch a přivezl maso. Viděl jej, jak v 5 hodin vyšel z krámků. Kam se potom poděl, nikdo neví. Uplynulo několik dní, a když se domů nevracel, přijeli polekaní rodiče se ptát na policejní úřad. Vy-

pravují tu: — Ztratil se nám syn. — A na policii jim na to: „Což pak se tu lidé neztrácejí, každý týden někdo zmizí.“ A to s takovým klidem, jako by se těm rodičům nejednalo o syna, ale o měřici brambor. Já jsem zkusil asi v 5 hodin večer projiti nejlidnatější ulicí a tak sám jsem poznal, jak nehostinnou a přímo strašnou jest tato ulice za noci. Po ulici nejde nikde ani živé duše, v celé dlouhé ulici mžikají dvě tři petrolejové lampičky a pod nimi se krčí, podřimují dva tři izvozčiči, o strážnicích není ani památka a na rozích pobočních ulic se krčí podezřelé jakés postavy. Odpadla mi chuť jíti na procházku. Ve vesnici s plnými 10.000 obyvateli není ani gymnasia, ani novin, ani schůzí, za to však zkvětají dva chantány. Tak jak u čerta Gorbunova: „Jedna nozdra a bez hřbetu,“ a tak po celé Sibiři... po celé zemi bohatství, jež se měří miliardami a při tom, kam se jen podíváš, ze všech koutů zeje bída o rubl. Obyvatelé Sibiře milují Sibiř přímo vášnivě, ale při tom nehnou ani prstem, aby přispěli k jejímu oživení. Města a vesnice tu jsou, ale po městské kultuře tu není ani památka. Takové jsou dojmy, jež

činí Sibiř, když se s ní seznamujeme povrchně. Hlubší a podrobnější znalost „zlatého dna“ však nerozežene stíny, jež vrhá takové povrchní seznámení se se Sibiří. Dá-li se o Sibiři vůbec vyprávět jako o zemi blahobytu, tu tomu musíme rozumět tak: že ani v minulosti, ani v přítomnosti nějakého blahobytu nebylo a není, ale že se blahobytu dá dosíci společnou činností všech činitelů, z nichž se skládá kultura.

Georgij Petrov.

Přeložil pro Čechoslovana K—n z Ruského Slova.

U nás je vše hned „báječné,“ „strašné,“ „klasické...“

Ale jak rychle vzplane, tak rychle shoří nadšení. R.

Neubíjejme se navzájem, ale pomáhejme si vespolek! Buďme Čechy vždy a všude, a to více skutky nežli slovy! Jen tak doděláme se úspěchů at v čemkoli a kdekoli.

Dr. V. Bačkovský.

Život jest krátký, a dokonalost jest až na samém konci života všech. Jan Neruda.